

T á j é k o z t a t ó

a 2023. január 1. napjától hatályos

helyi iparüzési adó alapjának egyszerűsített meghatározásáról

A Helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Htv.) 2023. január 1. napjától hatályos módosítása által jelentős változtatásra kerültek az alábbi -a kisvállalkozások köreiben gyakran alkalmazott- egyszerűsített adóalap-megállapítási módok:

- **az átalányadózóknak egyszerűsített adóalap-megállapítása**, melynek során az iparüzési adó alapja az Szja. törvény szerinti átalányban megállapított jövedelem 20%-kal növelt összege
- **a 8 millió forint nettó árbevétel meg nem haladó vállalkozások egyszerűsített adóalap-megállapítása**, melynek során a nettó árbevétel 80%-ában határozhatták meg adóalapjukat
- **KATA adózókra vonatkozó tételes adóalap-megállapítása**, melynek során az adó adóévi alapja a székhely/ telephely szerinti önkormányzatonkénti 2,5-2,5 millió forint

Ezen egyszerűsített megállapítási módok a 2022. adóévre vonatkozó adóbevallásban még alkalmazhatóak, de 2023. évtől már nincs rá lehetőség.

A 2023. január 1-től kezdődő adóévtől a Htv. 39/A § (2) bekezdése szerinti „új” egyszerűsített adóalap-megállapítási mód (továbbiakban: sávós adózás) a kisvállalkozók részére a **bevéteلفüggő tételes adóalap-megállapítás** lehetőségét foglalja magában, mely a későbbiekben az alább felsorolt jelentős adminisztrációs könnyítést jelenthet:

- **nem kell az adóalapot megállapítani,**
- adó- és adóelőleg-bevallást -főszabály szerint- **nem kell benyújtani,**
- székhely/ telephely szerinti önkormányzatok között **nem kell az adóalapot megosztani,**
- **az adózót adófizetési kötelezettség évente egy alkalommal terheli** -főszabály szerint-.

A vállalkozási formát tekintve azonban az említett jogszabály nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, ezáltal bármely a Htv. 52. § 26. pontja alá tartozó adóalany választhatja.

Figyelemmel kell lenni azonban arra, hogy ezen sávós adózási mód választása esetén a kisvállalkozónak minősülő adózó (független attól, hogy Kata-alany vagy sem) a helyi iparüzési adóban sem törvényi, sem önkormányzati rendeleti adómentességre, adókedvezményre és adócsökkentésre nem jogosult. (Dorog Város Önkormányzatának a helyi iparüzési adókról szóló 33/2009. (XII.18.) számú önkormányzati rendelete 3.§-a szerint: „*Mentes az adó megfizetése alól az a vállalkozó, akinek/amelynek a Htv. 39/C § (2) bekezdése szerint számított vállalkozási szintű adóalapja nem haladja meg a 2,5 millió forintot.*”)

Kisvállalkozónak minősül az, akinek/ amelynek az adóévben a nettó árbevétele **nem haladja meg**

- a) a **25 millió forintot,**
- b) kiskereskedelmi tevékenységet végző átalányadózóknak minősülő egyéni vállalkozó esetében a **120 millió forintot.**

Bevételeknek minősül:

- az **Szja. törvény** szerinti,
- a **KATA törvény** szerinti,
- valamint a **Htv. 52. § 22. pontja** szerinti nettó árbevétel.

A bevételi sávokat éves szinten kell tekinteni, tehát 12 hónapnál rövidebb adóév esetén (pl.: év közben kezdő vállalkozó, vállalkozás szüneteltetése/ megszüntetése esetén, székhely/ telephely változással kapcsolatban) **napi arányosítással 12 hónapra számítva időarányosan.**

Ezen sávokhoz tartozó **adóalap** a vállalkozó székhely/ telephely szerinti **önkormányzatonként értendő**, és az alábbiak szerint alakul:

Sáv sorszáma	Bevétel (millió Ft)	Adóalap (millió Ft)	Iparűzési adó (2%) (ezer Ft)
1.	0-12	2,5	50
2.	12-18	6	120
3.	18-25	8,5	170
4.	18-120	8,5	170

A sávok adózás **választásának bejelentését** -főszabály szerint-

- az adóévet megelőző évről szóló **bevallásban lehet megtenni** azon adóév **május 31. napjáig**, amelyben az adózó ezt az adózási módot kívánja alkalmazni (tehát 2023. adóévre vonatkozóan a 2022. évre benyújtott (22HIPAK) bevallásban 2023. május 31.ig)
- az adóköteles tevékenységét -jogelőd nélkül- **év közben kezdő** kisvállalkozó **az első adóévről szóló adóbevallásában teheti meg** (tehát 2023. adóévre vonatkozóan a 2024. évben benyújtott bevallásban 2024. május 31.ig)
- az önkormányzat illetékességi területén tevékenységet kezdő vállalkozó (székhely áthelyezés, telephely nyitás, illetve jogutódlás esetében) a **bejelentkezés, változás-bejelentési nyomtatványon** jelentheti be az önkormányzati adóhatóság számára, mely végrehajtó okiratnak minősül. (A nyomtatvány megtalálható a [www.dorog.hu/Elektronikus ügyintézés](http://www.dorog.hu/Elektronikus_ugyintezes) menüpontban.)

Az adózó a fenti adóalap-megállapítási módszert csak a teljes adóévre választhatja, mely esetben a döntése mindaddig érvényes, amíg azt vissza nem vonja, illetve míg meg nem haladja a rá vonatkozó sávhatárt. A bevallásban tett **nyilatkozat kitöltése nem kötelező**, azonban, ha kitöltésre kerül az végleges bejelentésnek minősül, mely a **későbbiekben** (pl.: önellenőrzéssel) **nem módosítható!**

A sávok adózás **alkalmazhatóságának megszűnése, megszüntetése**

- **Megszűnik** ez az adóalap-megállapítás, ha a vállalkozó **adóévi bevétele meghaladja a rá vonatkozó bevételi összeghatárt** -évesítés esetén is- (tehát kisvállalkozó esetében a 25 millió forintot, kiskereskedelmi tevékenységet végző átalányadózonak minősülő egyéni vállalkozó esetében a 120 millió forintot). Ekkor **az adó alapját az adóévre és az azt követő adóévre is az általános szabályok** szerint /Htv. 39.§ (1) bek./, vagy KIVA-alany esetén (erre vonatkozó, legkésőbb az adóbevallás benyújtására előírt határidőig megtett választása alapján) az adó alapját a kisvállalati adója alapjának 20%-kal növelt összegében kell megállapítania /Htv. 39/B §/.
- Amennyiben az adózó **már nem kívánja az iparűzési adó alapját az „új” egyszerűsített módszerrel megállapítani**, akkor **az erről szóló döntését az adóév ötödik hónapjának utolsó napjáig** jelentheti be az önkormányzati adóhatósághoz. Ezen bejelentésével egyidejűleg **adóelőleg bevallására és megfizetésére köteles** két részletben Dorog Város Önkormányzatának helyi iparűzési adó 11740023-15385743-03540000 számú beszedési számlájára az alábbiak szerint:
 - Az első előlegrészlet az előző adóév adójával megegyező összeg, melynek esedékessége az adóév május 31.
 - A második előlegrészlet az első előlegrészlet felével megegyező összeg, melynek esedékessége az adóévet követő év március 15.

Abban az adóévben, amelyikben a kisvállalkozó (először, vagy ismételt alkalommal) áttér a sávós adózás alkalmazására, az adóév március 15. napjáig esedékes, korábban már bevallott adóelőleget köteles megfizetni, illetve az előzőek alapján megfizetett adóelőleg összege az adóév május 31. napjáig fizetendő adóelőleg összegébe beleszámít.

Az adóévben fizetendő adóelőleg összege az áttérés évében (jelen esetben 2023-ban):

- amennyiben az adózó az előző adóév bevétele alapján is kisvállalkozónak minősül, a sávhatárok figyelembevételével megállapított adóalap és az önkormányzati rendelet szerinti adómérték szorzata (pl.: a 2022. évi bevallásban szereplő árbevétel alapján a 2. sávhatárba esik, mely szerint az adóalapja 6 millió forint, az önkormányzati rendelet szerinti adómérték 2%, tehát az adóelőleg összege: 6 000 000,- Ft szorozva 2%-kal= 120 000,- Ft)
- egyéb esetben az előző évi adóval megegyező összeg.

A sávós adózást választó adózó **nem köteles bevallást benyújtani**, ha:

- **az adóévi adó összege nem haladja meg az adóévi adóelőleg összegét** (pl., ha a 2023-ban -az adózó által- helyesen megállapított adósávot nem lépi át 2024-ben, akkor 2025-ben adóbevallási kötelezettség nem terheli, csak az évi egyszeri adó(előleg) fizetési kötelezettség.)
- a megfizetett adóelőleg összege magasabb, mint az adóévre bevallott adó összege, viszont **az adózó nem kéri a különbözet visszatérítését** (pl., ha a 2023-ban -az adózó által- helyesnek vélt adósávból 'alacsonyabb adósávba' kerül át 2024-ben és a keletkezett túlfizetést nem kéri vissza)

A sávós adózást választó adózó **köteles bevallást benyújtani**, ha:

- az adóévi **bevétel változása miatt az előző évhez képest átlépi a bevételi sávhatárt**, ekkor a bevallási határidőig megfizetendő a különbözeti adó, valamint az 'új' sávnak megfelelő adóelőleg
- **oron kívüli bevallás benyújtását kiváltó esemény** következett be (átalakulás, megszűnés, szüneteltetés)

Fontos kiemelni azonban, hogy ha az adózó a bevallását késedelmesen (május 31. napját követően) nyújtja be és azt igazolási kérelemmel nem menti ki, akkor a bevallása feldolgozásra kerül, de az egyszerűsített adóalap-megosztásra vonatkozó bejelentése már nem fogadható el és ezáltal az általános szabályok szerint adózik.

Abban az esetben, ha az adózó a **bevallási határidőig nem nyújt be adóbevallást**, akkor azt az adóhatóságnak úgy kell tekintenie, hogy az adóévi fizetési kötelezettségének az adóévi adóelőleg megfizetésével kíván eleget tenni, ezáltal -a törvényi vélelem alapján- az előleg adóvá válik.

Kata adózókra vonatkozó tudnivalók:

2023. évtől az önkormányzati adóhatóságnál a Kata adózási mód, mint olyan megszűnik! Ebből adódóan az ebbe az adózói körbe tartozó adóalanyok is árbevétel után adóznak 2023. január 1. napjától kezdődő adóévtől. Azok a vállalkozók, akik **2022. december 31. napjáig a Kata adózást választották és NEM kívánják a sávós adózást alkalmazni**, akkor az erről szóló döntést **2023. május 31-ig tehetik meg** az önkormányzati adóhatóság felé a 2022. évről szóló adóbevallásban, illetve a bejelentkezés, változás-bejelentési nyomtatványon.

Ezzel a bejelentéssel egyidejűleg az adózó a 2023. január 1. és a 2024. június 30. közötti időszakra 75 000,- Ft adóelőleget is köteles bevallani és két részletben megfizetni Dorog Város Önkormányzatának helyi iparüzési adó 11740023-15385743-03540000 számú beszedési számlájára az alábbiak szerint:

1. részlet	50 000,- Ft	esedékessége: 2023. május 31.
2. részlet	25 000,- Ft	esedékessége: 2024. március 18.

Ebben az esetben, ha az adóévi -vállalkozási szintű- adóalapja nem haladja meg a 2,5 millió forintot jogosult az önkormányzati rendelet szerinti adómentességre.

Amennyiben a Kata-alany nem nyilatkozik 2023. május 31-ig, hogy nem kívánja ezt a sávós adózási módot alkalmazni, akkor az önkormányzati adóhatóságnak azzal a törvényi vélelemmel kell élnie, hogy **2023. január 1-től ezt a sávós adózási módot választja. Ekkor azonban -a fentebb leírtak szerint- **nem jogosult az önkormányzati rendelet szerinti adómentességre, hiába nem éri el az adóévi -vállalkozási szintű- adóalapja a 2,5 millió forintot.****

Példákkal összefoglalva tehát az alábbi „adózási csoportok” fordulhatnak elő:

- adózó választja a sávós adózást és a bevétele alapján az adóalapja 6 millió forint, mely után 120 ezer forint iparüzési adót fizet
- adózó választja a sávós adózást, a bevétele alapján az adóalapja 2,5 millió forint, mely után 50 ezer forint iparüzési adót fizet, mivel nem jogosult a rendeleti mentességre
- adózó nem választja a sávós adózást, adóalapja 2,5 millió forint alatti, ezáltal jogosult a rendeleti mentességre, tehát nincs iparüzési adófizetési kötelezettsége.